

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**Сучасні центри
історичної науки в
Україні та світі**

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ЕТНОЛОГІЇ ТА
ПРАВОНАВСТВА ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

**КАФЕДРА
АРХЕОЛОГІЇ, ЕТНОЛОГІЇ ТА КРАЄЗНАВЧО-
ТУРИСТИЧНОЇ РОБОТИ**

Доктор філософії

03 гуманітарні науки

032 історія та археологія

Історія та археологія

4

2 рік, 3 семестр

Дисципліна за вибором

Згідно з розкладом

українська

щопонеділка 13.05–14.20 (311 кабінет).

**кандидат історичних наук, доцент
Острианко Андрій Миколайович**

E-mail: ostryanko@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сучасні центри історичної науки в Україні і світі» знайомить слухачів з тенденціями розвитку історичної науки, основними напрямками роботи сучасних дослідників в Україні і світі.

В рамках опанування дисципліни здобувачі освіти знайомляться з програмами діяльності університетських, бібліотечних, музейних та архівних дослідницьких центрів, а також матимуть можливість познайомитись з доробком сучасних українських, європейських та американських істориків.

Метою вивчення дисципліни є формування уявлень про рівень та вектори розвитку вітчизняної та світової історичної науки.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

ЗК 1. Здатність до системного наукового мислення для здійснення дослідницької діяльності на основі власного наукового досвіду та світогляду.

ЗК 2. Здатність до вирішення актуальної наукової проблеми шляхом аналізу наявного наукового доробку та створення нових знань та методів для її розв'язання.

ЗК 3. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, формулювати та експериментально перевіряти наукові гіпотези, планувати, розробляти та реалізовувати дослідницькі та інноваційні проекти і програми.

ФК 1. Здатність до комплексного вивчення та системного розуміння галузі «Гуманітарні науки» (Історія та археологія) за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю.

ФК 2. Здатність до пошуку, отримання доступу до джерел інформації шляхом використання облікової документації архіву та музею, бібліотечного каталогу, новітніх ІКТ-ресурсів для формування джерельної бази дисертаційного дослідження.

ФК 3. Здатність до критично-оцінювального ставлення до різних типів історичних та археологічних джерел, їхнього широкого використання для написання дисертаційного дослідження.

ФК 4. Здатність інтерпретувати результати наявних наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення, виявляти й аргументовано критикувати фальсифіковані та псевдонаукові розробки з історії та археології.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Історична наука в Україні				
1	Науково-дослідні інститути НАН України-центри історичних досліджень	4	2	
2	Історична наука в університетах України	4	2	
3	Дослідження історії в бібліотеках, музеях та архівах України	2	2	
Змістовий модуль 2. Історична наука в світі				
5	Центри історичних досліджень в Європі	2	2	
6	Історична україністика в США та Канаді	2	2	
Разом за курс - 120 год		14	10	96

Тематика практичних занять

Тема 1. Науково-дослідні інститути НАН України-центри історичних досліджень (2 години)

План:

1. Інститут історії України.
2. Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського.
3. Інститут всесвітньої історії.
4. Інститут сходознавства імені А. Кримського.

Тема 2. Історична наука в університетах України (2 години)

1. Осередки історичних досліджень у ЗВО Києва, Львова, Дніпра, Харкова, Одеси.
2. Дослідницькі проекти з історії у ЗВО України: регіональний вимір.

Тема 3. Дослідження історії в бібліотеках, музеях та архівах України (2 години)

Представлення та обговорення презентацій, аналітичних доповідей, які представляють дослідницьку діяльність бібліотек, музеїв та архівів України.

Тема 4. Центри історичних досліджень в Європі (2 години)

1. Історична наука в Польщі, Німеччині, Франції – основні концепції та їхні репрезентанти.
2. Історична наука в Російській Федерації – центри, проблематика досліджень.

Тема 5. Історична україністика в США та Канаді (2 години)

1. Центри історичних досліджень в США.
2. Дослідження історії в Канаді.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

- Верменич Я.В. Історична регіоналістика. Навчальний посібник / відп.ред. В.А. Смолій. Київ, 2014.
- Вжосек В. Історія – культура – метафора. Постановня неklasичної історіографії. Про історичне мислення. Київ, 2012.
- Зашкільняк Л.О. Сучасна світова історіографія: Посібник для студентів історичних спеціальностей університетів. Львів: ПАІС, 2007. 312 с.
- Иггерс Г., Ван Э. Глобальная история современной историографии / при участии С. Мукерджи; пер. с англ. О. Воробьевой; науч. ред. М. Кукарцева. М.: «Канон+» РООИ «Реабилитация», 2012. 432 с.
- «Из первых уст...»: Историки о себе и исторической науке в этом быстро меняющемся мире / Составление и общая редакция Л.П. Репиной. М.: Аквилон, 2020. 208 с.
- Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. – Київ, 2013.
- Кукарцева М.А. Философия истории и историческая наука: Монография. М.: 2018.
- Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. Київ, 2014, 272 с.
- Размышления о понимании истории и проблемах исторического образования / С.П. Карпов. М.: РАН. 2019. 48 с.
- Репина Л.П. Историческая наука на рубеже XX–XXI вв.: социальные теории и историографическая практика. Москва, 2011.
- Событие и время в европейской исторической культуре XVI –начала XX века / Под общ. ред. Л. П. Репиной. М.: Аквилон, 2018. 512 с.
- Яковенко Н. Вступ до історії. Київ, 2007.

<http://archeos.org.ua/>
<https://oriental-studies.org.ua/uk/home/>
<https://ivinas.gov.ua/>
<http://www.history.univ.kiev.ua/>
<https://ucu.edu.ua/>
<https://lnu.edu.ua/>
<https://www.univer.kharkov.ua/>
<https://www.dnu.dp.ua/>
<https://www.znu.edu.ua/>
<http://onu.edu.ua/uk/>
<http://www.nbu.gov.ua/>
<https://cdiak.archives.gov.ua/>
<https://tsdial.archives.gov.ua/>
<https://www.ualberta.ca/canadian-institute-of-ukrainian-studies/index.html>
<https://ui.org.ua/sectors/ukrayinskyj-naukovyj-instytut-garvardskogo-universytetu-ta-ukrayinskyj-instytut-stvoryuyut-spilnyj-onlajn-resurs-ukrayinica/>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика курсу

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі.

Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності студентами визначається «Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAAbL-VH/view>)) і передбачає:

- ✓ Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
робота на практичному та семінарському занятті	5	20	до 100
Усього:			до 100